

Het Straatnamen-abc

De Kruisboog

Tussen Munsel en De Handboog

De kruisboog is een wapen waarmee, afhankelijk van het type, pijlen, stenen en kogels worden afgeschoten. Het bestaat uit een boog die kruislings in een houten kolf is gevat. De kolf heeft dezelfde functie als de arm van de handboogschutter met dat verschil, dat de handboog verticaal gehouden wordt en de boog van de kruisboog horizontaal. De horizontale houding is nodig om de pijlen er op te kunnen leggen. In de kolf is een trekker mechanisme gebouwd waarin de pees vastgehouden wordt. Bij het overhalen van de trekker werpt de pees het projectiel, pijl, steen of kogel weg. Vroegere kruisbogen worden met de hand gespannen, maar naarmate de techniek vordert wordt de boog sterker en moet dan met hulpmiddelen gespannen worden. Bij de handboog is de spankracht afhankelijk van de kracht van de schutter, de handboogschutter moet de spanning namelijk zelf trekken. De kruisboog daarentegen kan door vrijwel iedereen gehanteerd worden ongeacht de kracht van de boog en men is daarmee dan ook veel succesvoller. Tot in het midden van de 15e eeuw wordt de boogstaaf van de kruisboog vervaardigd van hout of composietmaterialen. Het voordeel van een houten boogstaaf is dat de boog als geheel lichter blijft. Composietbogen worden gemaakt van hoorn, pees en hout, waarmee veel grotere spankrachten mogelijk worden. Hoorn wordt voor de binnenkant van de boogstaaf gebruikt, en dierlijke pezen voor de buitenkant. Omdat boogstaven van composietmaterialen worden vervaardigd, door het samenlijmen van de onderdelen, is een stevige lijmverbinding essentieel. De sterkste lijmen hebben ook de meeste tijd nodig om te drogen. Het was vroeger dan ook niet ongewoon om 6 maanden tot een jaar uit te moeten trekken voor de droogtijd van

een boog. In de late 15e eeuw maakt de staalfabricage grote vorderingen en wordt dit materiaal steeds vaker gebruikt voor de boogstaven. Een kruisboogstaaf is tenslotte niet anders dan een speciaal gevormde veer. Stalen boogstaven komen tegen het begin van de 16e eeuw steeds meer voor, aangezien ze een consistentere schietgedrag hebben, behalve bij heel koud weer.

Bron: Vrije encyclopedie

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel